

ಛಂದೋಂಬುಧಿ-ನಾಗವರ್ಮ

ರರುಚಿಂತನೆ

೧ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮರು ಂಷ್ಟುರಂದಿ, ಯಾವ ಕೃತಿಯನ್ನು ಯಾವ ನಾಗವರ್ಮ ಬರೆದಿದಾನೆ- ಂಬ ವಾದವಿವಾದಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ನಡೆದಿವೆ.ಅದೇ ಚರ್ಚೆ, ಅದೇ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು ಆ ವಾಗಾದಗಲಿಗೆ ಹೂಸದಿಕ್ಕಿನ ಅಲೂಚನೆಸರಣಯನ್ನು ಪೂಣಸುವುದು ಀಹಂಟಪ್ಪಣದ ತಿರುಳು . ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮರು ಂಷ್ಟುಂಬ ಚರ್ಚೆಯಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಛಂದೋಂಬುಧಿಯ ಕರ್ತೃ ನಾಗವರ್ಮನ ಇತಿವೃತ್ತ ಕುರಿತ ಂದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಕೃಗೂಲ್ಲಲಾಗಿದೆ.

೨ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ,ಧಾರ್ಮಿಕ , ಸಾಹಿತ್ಯ , ಸಾಂಸ್ಕೃ ತಿಕ್ಯತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವೆಂಗಿವಿಷಯ(ರಂಡಲ)ಫ್ರಾ ತ ದೂಡ್ಡದು. ಇಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೃಬಿಡಬಹದು ಡ್ಧಾರ್ಮಿಕ -ಸಾಹಿತ್ಯ ಸರೀಕ್ಷೆಗೆ ಧೃಷ್ಟಿ ಹಯಿಸ ಬಹುದು.ಪಂಪ ಪೂನ್ನ, ನಾಗವರ್ಮ ರೂದಲಾದ ಕವಿಗಳು ವೆಂಗಿನಾಡಿಗೂ ಚಾಚಿಕೂಂಡಿವೆ. ವೆಂಗಿ ವಿಷಯವು ಜೈನಧರ್ಮದ ಫ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಅಲದೆ.ರಾಷ್ಟ್ರ ಕೂಟರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿವಿಶೇಷವಾಗಿ ಂಬತ್ತನೆಯ ಶತರಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಫ್ರ ತಿಷಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಹಳು ಜೈನರಾಗಿ ರತಾಂತರ ರಾಡಿದು ಹೆಚಾಗಿ ವೆಂಗಿವಿಷಯದ ಫ್ರ ದೇಶ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ.

೩ ಛಂದೋಂಬುಧಿಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನೂ ಕೂಡ ವೆಂಗಿಯ ಫ್ರತಿಭ:

ಜಗದೋಳಗಿದೊಂದು ಮಿಗಳೆನೆ

ನೆಗುಪುದು ವೆಂಗಿವಿಷಯಮಾ ವಿಷಯದೊಳೊ

ಳಗಣತಮೆನೆ ಸಪಗ್ರಾ

ಮಗಳೊಳಮಾವೆಂಗಿಪಟುಕರಂ ಸೊಗಯಿಇಸುಗುಂ || ೧೨

ಆವೆಂಗಿಪಟುವಿನೋಳ ವಿಭು

ದೇವಸಮಾನಂ ವಿದಗನಂಬುಜ ಭವನಂ

ತಾವಗಳು ಣ ನಿಧಿಯೆಂ

ದೀ ವಸುಧೆಯೊಳೆನಿಸಿ ವೆಣ್ಣ ಮಯ್ಯೊಂ ನೆಗಲ್ದಿ || ೧೩

ವೇದದೊಳನ್ನಗತರೆನಿಸುವ

ವೇದಿಗಳೊಳ ನಿಪುಣನಾಗಿನೆಗಲ್ಗೊಂಗೆಂಭೀ

ರೋದನ್ನತ್ಯಾವರಿವೇಷ್ಟಿತ

ಮೇದಿನಿಯೊಳ ವಣ್ಣಮಯ್ಯೊಂಕಲಂಕ ಗುಣಂ || ೧೪

೪ ವೆಂಗಿವಿಷಯದ ಏಳು ಗ್ರಾಮಹಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ವೆಂಗಿಪಳುವಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ ಬ್ರಹ್ಮನಹಾಗೆ ಬಲ್ಲಿ ದನಾದ ಒಂದನೆಯ ವೆಣ್ಣಮಯ್ಯೊಂ ಹೆಸರಾಗಿದನು. ವೇದ ಫ್ರಾ ರಂಗತನೂ ನಿರ್ಮಲಹುಣಯೂ ಆದ ದೊಡ್ಡ ವೆಣ್ಣಮಯ್ಯನು ಕೌಂಡಿನ ಗೋತ್ರಜನಾಹಿದನು (ಗೆಂಕು ಕೌಂಡಿಕಬ್ಬೆ). ಈತನಮಗನಾದ ದಾಮಮಯ್ಯೊಂ (ಹೆಂಕುಂದಕಬ್ಬೆ) ಹಿರಿಯ ಮಗ ಎರಡನೆಯ ವೆಣ್ಣಮಯ್ಯೊಂ (ಹೆಂ ಪೋಳಕಬ್ಬೆ) ಈಇಮ್ಮಡಿ ವೆಣ್ಣಮಯ್ಯನ ಹಿರಿಯ ಮಗನೇ

ಫಸುತ್ತ ಚರ್ಚೆಯ ಕೇಂದ್ರವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ ನಾಗವರ್ಮ.ಕವಿ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಕಾರನಾದ
ಈ ನಾಗವರ್ಮನ ಗುಣವಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಾಲ್ಕು ವೃತ್ತ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ[೨೩-೨೬]

೫ ನಾಗವರ್ಮನ್ನು ತನ್ನ ಇತಿವೃತ್ತ ಸಂಬಧವಾಗಿ ಇನ್ನೆರಡು ಕಂದಪದ್ಯಗಳನ್ನು
ಬರೆದಿದಾನೆ.

ಅರಸಂರ ಕೃ ಸಗಂಗಂ

ಗುರುಗಳ ನೆಗಳಜಿತಸೇನ ಪಂಡಿತ ದೇವರ

ಪೋರಿದ ನೃಪಣ್ಣನೆನೆ ಮ

ಚರಿಸುವರಾರನಾಕಿಯಿರುಳೊಳೆಂ ಪುಟ್ಟದನೆ|| ೨೨

ಗಂಡರ ಮೂಗುತಿಯನಿಸಿದ

ಮಂಡಳಿಕರ ಮಂತ್ರಿ ಸಂಧಿವಿ ಗ್ರಾಹರಾಯಂ

ಕೊಡಾಡಿ ಪೊರೆದನೆನೆ ಧರೆ

ಕೊಂಡಾಡದೆ ಕೊಂಡು ಕೂನೆಯದೇ ನಾಕಿಗನಂ || ೨೩

೫.೧. ಈ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ಆಂದಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ
ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ, ಗುರುತಿಸುವ ವಿದ್ವಾತ ಫ್ರ ಯತಗಳು ನಡೆಧಿವೆ.
ಈಹೋಬುಜದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ; ಅದರಲ್ಲಿಯೂ
ಹೊಂಬುಜಂ (ಆನ್ ನಗರ ೩೫)೧೦೨೨ ಈಶಾಸನ ವಿಶ್ವಸನೀಯ ಆಕರಗಳು ಮಡು.

೫೧.೧. ರಕ್ಕಸಗಂಗ ಎಂಬ ಬಿರುದಾಂಕಿತ ರಾಜರು ಗಂಗವಂಶದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಇದಾರೆ; ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಗಂಗರ ಇಮ್ಮಡಿ ಬೂತುತನ ಮಗನಾದ ರಾಚ (ಜ) ಮಲ್ಲ-ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಕ್ಕಸಗಂಗನು ಬೂತುಗನ ಮೊಮ್ಮಗ, ಅಂದರೆ ಮಗ (ವಾಸನ)ನಮಗ.ವಾಸವನಿಗೆ(ಹೆಂ. ಕಂಚಲದೇವಿ) ಇಬ್ಬರು ಮಗಂದೀರು-ಗೋವಿಂದರ ದೇವ ಮತ್ತು ಅರುಮುಳಿದೇವ .ಈ ಗೋವಿದರದೇವನ ಗಂಡರಮೂಕುತಿ, ವೀರ ಮಾತಂಡ,ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ,ಗಂಗಚೊಡಾಮಣ, ಪೆರ್ಮಾನಡಿ-ಮುಂತಾದ ಫ್ರಶಸಿಗಳಿದ ರಕ್ಕಸಗಂಗ.ಈ ರಕ್ಕಸಗಂಗ ಆಡಳಿತ ಕಾಲ ಕ್ರಿ ಶ.೯೯೬ ರಿಂದ ೧೦೨೪ಎಂದು ನಾನು ಅನ್ಯತ್ನ ,ಶಾಸನಗಳಾಧಾರದಿಂದಸೂಚಿಸಿದೇನೆ[ನಾಗರಾಜಯ್ಯ,ಹಂಪ;ಗಂಗರ ಒಂದು ಹೊಸಶಾಸನ, ,ಸಾಧನೆ,೧೯೯೬]ಈಲೇಖನನು ಫ್ರಸುತ್ತ'ಚಂದ್ರಕೊಡೆ' ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿಯೂಸೇರ್ಪಡೆ ಆಧಿದೆ.

೫.೧.೨. ಛಂದೋಂಬುಧಿಯ ನಾಹವರ್ಮನಿಗೆ ಆಸರೆ ಇತ್ತವನು ಗಂಡರ ಮೂಗುತಿ ಎಂದೆನಿಸಿದ ಈಎಅಕ್ಕಸಗಂಗ ಅರಸನೆಂದು ಖಿಷವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಬಹುದು.

೫ ನಾಗವರ್ಮನು ಹೇಳುವ 'ಗುರುಗಳ ನೆಗಳಜಿತಸೇನ ಪಂಡಿತ ದೇವರ ' ಯಾರೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ.ಈಛಿಜಿತಸೇನ ಪಂಡಿತ ದೇವನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗರುತಿಸುವ ಪರಿಶ್ರ ಮದ ಜಾಡನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದು,ನಾಗವರ್ಮನ್ನು ಇಧೆ.ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ 'ಪೊರೆದ ನೃಪನಣ್ಣನೆನೆ'ಎಂಬ ಮಾತು.ಅಣ್ಣ ರಾಯ ಎಂಬುದು ಚಾಮುಣರಾಯನನ್ನು ಸೂಚಿತ್ತವೆಂದೂ, ಅದರಿಂದ ಚಾಮುಣ್ಣರಾಯನ ಗುರುಗಳಾದ ಅಜಿತ ಸೇನಾಚಾರ್ಯರೇ ಈ ನಾಗವರ್ಮನ ಗುರುಗಳಾದ ಅಜಿತಸೇನಪಂಡಿತದೇವ ಎಂದೂ ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಂಬಿಕೆ ಪಟ್ಟಿದಾರೆ.

೬.೧. ಮೇಲೆ ೫.೧.ರಲ್ಲಿ ಉಲೇಖಿಸಿದಹೊಂಬುಜ ಒಂದನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಈ ಗುರುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ರಕ್ಕಸಗಂಗನ ಗುರುಗಳು ಶ್ರೀವಿಜಯ ಭಟ್ಟಾರಕರು (ಒಡೆಯವಧೇ, ವಾದೀಭಸಿಂಹ),ಈತನು ಕ್ಷತ್ರ ಚೊಡಾಮಣ, ಗದ್ಯಚಿಂತಾಮಣ-ಮುಂತಾದ ಕಾವಗಳ ಕರ್ತೃ.[ನೋಡಿ;ಇದೇ'ಚಂದ್ರ ಕೊಡೆ' ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಇರುವ 'ಹೊಂಬುಜಶಾಸನ-ಕ್ಷತ್ರ ಚಿಡಾಮಣ' ಎಂಬ ಸಂಘಬಂಧ]

೨ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇದೇ 'ಚಂದ್ರ ಕೊಡೆ' ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿರುವ 'ಗಂಗರ ಒಂದು ಹೊಸಶಾಸನ'ಲೇಖನವನ್ನು ನೋಡಿ.

ಈ ಒಡೆಯದೇವ-ವಾಧೀಭಸಿಂಹ-ಶ್ರೀವಿಜಯಭಟ್ಟಾರಕನ ಶಿಷ್ಯ ರುಗ್ಗುಳು ಗುಣಸೇನದೇವ, ದಯಾಪಾಳದೇವ,ಕಮಳಭದ್ರ ದೇವ,ಅಜಿತಸೇನಪಂಡಿತ ದೇವನಿಗೆ ವಾದೀಭಸಿಂಹಎಂಬ ಫಲಶಸಿಯೂ ಇದಿತು.

೫.೧.೧ ನಾಗವರ್ಮನ ಅರಸನು ರಕ್ಕಸಗಂಗನಾದರೆ,ಅವನ ಗುರುಗಳೂಈಹೊಂಬುಜ ಶಾಸನೋಕರಾದ ಅಜಿತಸೇನಪಂಡಿತದೇವನೇ ಎಂಬುದಾಹಿ ಅಸಲಿತವಾಹಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ನಾಗವರ್ಮನು ಹೇವ 'ಪೊರೆದ ನೃಪನಣ್ಣನೆ' [ಪಾಠಾಂತರ - ಪೊರೆದನೃಪನಣ್ಣನೆ]ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ನೃಪಣ್ಣನುಯಾವಾಂಬುದು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.ಅಲ್ಲದೆ. ರಕ್ಕಸಗಂಗ ನೃಪನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ತಮ್ಮ ಅರುಮುಳಿದೇವ ಎಂಬಾತನು ಇದ್ದನೇಹೊರೆತುಅಣ್ಣನಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠಾಂತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು,'ಪೊರೆದ ನೃಪನಗುಣುಗನೆ' ಎಂದು ಪದ್ಯ ಪಾಠವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ,ಇದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ರಕ್ಕಸ ಗಂಗನಿಗಮಕ್ಕಳು ಇರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಅರುಮುಳಿ-ದೇವನಿಗೆ ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತನ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಸಾಕಿಬೆಳೆಸಿದನು; ಚಟ್ಟಲದೇವಿ, ಕಂಚಲದೇವಿ ಮತ್ತು ರಾಜವಿದ್ಯಾಧರ-ಎಂಬ ಮೂವರು ಆರೀತಿ ರಕ್ಕಸಗಂಗನು ಬೆಳೆಸಿದ ಮಕ್ಕಳು.

೭.೧.೧ ರಕ್ಕಸಗಂಗನನ್ನು ಚಾಳುಕ್ಯರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದು ಗಂಗವಾಡಿ ಪ್ರದೇಶವನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅನಂತರ ರಾಜವಿದ್ಯಾರ (ರಾಜಾಧಿತ್ಯ) ನು ಪ್ರಭುವಾದನು.ರಾಜ ವಿದ್ಯಾಧರನು ಕ್ರಿ.ಶ.ಸುಮಾರು ೧೦೩೪ರಲ್ಲಿ ಸಲೆಖನ ವ್ರತ ಪಡೆದು,ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುತ್ತಲು ಗ್ರಾಮದ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿಪಿದನು.

೭.೧.೨ ಒಂದುವೇಳೆ ನಾಗವರ್ಮನನ್ನು 'ಪೊರೆದನೃಪನಣುಗನು' ಈಕಿರಿಯ ರಾಜ ವಿದ್ಯಾಧರನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗ ಈವಿವರಣೆ ಇನೂ ಸಮರ್ಪಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.ಆದರೆ ಈವಿಚಾರವನ್ನು ತೆರೆದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಿಡುವುದು ಸೂಕವಾಧೀತು.

ನಾಗವರ್ಮನು ಹೇಳುವ ಇನೂವದು ಹೆಸರು,ಗಂಡರ ಮೂತಿಯೆನಿಸಿದ ಮಂಡಳಿಕನಾದ ಅಕ್ಕಸ ಗಂಗನ ಮಂತ್ರಿ -ಸಂಧಿವಿಗ್ರಾಹಿ 'ರಾಯ'ನದು ಈ ರಾಯನು ನಾಗವರ್ಮನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಪೊರೆದನಂತೆ (ಛಂದೋಬುಧಿ, ಪದ್ಯ ೨೮).

೮.೧. 'ರಾಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದೊಡನೆ ಚಾಮುಣರಾಯನು ನೆನೆಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ; ಅದರಿಂದ ಈಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಂತಹುದೇ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂಧಿದಾರೆ.ನಾಗವರ್ಮನನ್ನು ಗಂಗರ ಆರಸ ರಾಚಮಲ್ಲ ರಕ್ಕಸಗಂಗನು ಆಸರೆ

ಕೊಟ್ಟನೆಂದೂ,ಮಂತ್ರಿ ಚಾಮುಣರಾಯನುಪೊರೆದನೆಂದೂಅಭಿಫ್ರಾ ಯಪಟ್ಟದಾರೆ
ಈಎರಡೂ ಅಭಿಫ್ರಾಯಗಳು ಅಸುಮಂಜಸವಾಗಿವೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಹೇಳುವ ರಕ್ಕಸಗಂಗನು ಈರಾಚಮಲ್ಲ ರಕ್ಕಸಗಂಗನಲ್ಲ
ನಾಗವರ್ಮನು ಹೇಳುವ ಮಾಂಡಲಿಕ ಅರಸ ರಕ್ಕಸ -ಗಂಗನು ಹೊಂಬುಜ
ಶಾಸನೋಕನಾದ ಮತ್ತು ಗೀವಿದರದೇವನಾದರಕ್ಕಸ-ಗಂಗ ರಾಚಮಲ್ಲನಿಗೆ
'ಗಂಡರಮೂಗತಿ' ಎಂಬ ಫ್ರ ಶಸಿ ಇರಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಗೋವಿದರ ದೇವನಿಗೆ ಇತ್ತು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಾಗವರ್ಮನ ವೇಳೆಗಾಗಲೇನೆ ಚಾಮುಣರಾಯನು ಸತ್ತು
ಸ್ವರ್ಗಸನಾಗಿದ್ದನು; ಕ್ರಿ ಶ .೯೮೩-೮೪ ರವೇಳೆಗೆ ಆತನು ದಿವಂಗತನಾಗಿದನು.

೫.೨ ಗೋವಿಂದರದೇವ -ಗಂಗರ ಮೂಗತಿ-ಅರಸ ರಕ್ಕಸಗಂಗನ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ೧೦೨೦-
೧೦೨೪.

೫.೨.೧ ನಾಗವರ್ಮನ ಗುರುಗಳಾದ ಅಜಿತಸೇನ ಪಣತದೇವನ ಕಾಲ ಕೂಡ ಸುಮಾರು ೧೦೨೦-
೧೦೬೫.

೮.೩. ಹೀಗಾಗಿ ನಾಗವರ್ಮನನ್ನು ಪೊರೆದ ನೃಪನ ವಿಚಾರವೂ,ಕೊಂಡಾಡಿ ಪೊರೆದ ರಾಯರ
ವಿಚಾರವೂ ಇನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ; ಅವರಿಬ್ಬರ ವಿಚಾರ ಖಿಷವಾಗಿ ತಿಳಿಯದು.

೬ ನಾಗವರ್ಮನು ತನ್ನ ಹಿರಿಯರ ಮತ್ತು ಮನೆತನದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುವಾಗ ಪೊನ್ನನ ಶಾಂತಿಪುರಾಣ ಹಾಗೆರನನ ಅಜತಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆಯ ಪೂರ್ವಿಕರನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವ ಪದ್ಯಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

೬.೧ ವೆಂಗಿವಿಷಯ ವೆಂಗಿಪಳು ಹಾಗೂ ಕೌಂಡಿನ್ಯ ಗೋತ್ರ ಎಲ್ಲವೂ ಅಕ್ಷರಶಃ ಸಮಾನವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಗಮಯ್ಯನು ವೇದ ವೇದಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನಾದ ಧ್ವಜೋನ್ನತ ಹಾಗೂ ಭೂಮಿ ದೇವೋತ್ತಮನಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅದೇ ಬಗೆಯ ವೆಣ್ಣಮಯ್ಯಿದ್ದಾನೆ.

೬.೧.೧ ದೇಶಕಾಲ ಪರಿಸರವೆಲ್ಲ ಸಮಂಜಸವಾಗಿಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿರುವುದರಿಂದ ನಾಗವರ್ಮನ ಮುತ್ತಾತ ವೆಣ್ಣಮಯ್ಯನೂ, ಅತ್ತಿಬೇಮಯತಾತ ನಾಗಮಯ್ಯನೂ ವೆಂಗಿವಿಷಯದ ಕೌಂಡಿನ್ಯಗೋತ್ರದವರಾಗಿದು ದಾಯಾಧಿಗಳೂ ಹತ್ತಿರದ ನಂಟರೂ ಆಗಿರುವ ಸಾಧತೆಯಿದೆ. ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆಯ ಹಿರಿಯರಂತೆಯೇ ನಾಗವರ್ಮನ ಹಿರಿಯೂರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವದಿಂದ ಜೈನತ್ವಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಹೊಂಡು ಬಂದವರು. ಇವರೆಲ್ಲ ಮೂಲತಃ ವಾಜಿವಂಶದ ಕೌಂಡಿನ ಗೋತ್ರದವರು. ಇದೇ ಸಳ, ದೇಸ್ಯಪರಿಸರ, ವಂಶ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪಂಪನ ಹಿರಿಯರೂ ಸಹ ಹೀಗೆಯೇ ತಜಾತಿಯನುತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ಮಾಡಿ ನೆಗಳಿದವರೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಇವರೆಲ್ಲ ಇದ್ದದ್ದು ಮತಾಂತರದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ, ಮತಾಂತರದ ಯುಗದಲ್ಲಿ.

೭ ಇನ್ನು ಕಡೆಯದಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾಲ ಈಗಾಗಲೇ ಸೂಚಿಸಿ ಗ್ರಹಿಸಿರವಂತೆ, ನಾಗವರ್ಮನಿಗೆ ಆಸರೆಯಾದ ಅರಸ ರಕ್ಕಸ-ಗಂಗನ ಕಾಲ ೯೯೦ ರಿಂದ ೧೦೨೪. ಆತನಗುರುಹಳಾದ ಅಜಿತಸೇನ ಪಂಡಿತದೇವರ ಕಾಲ ೧೦೨೦ ರಿಂದ ೧೦೬೫

.ಅದ ರಿಂದ ನಾಗವರ್ಮನು ಛಂದೋಬುಧಿಯನ್ನು ಬರೆದ ಅವಧಿ ಸುಮರು ಕ್ರಿ ಶ
೧೦೨೫ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.